

Hudobná výchova 1. ročník

Charakteristika predmetu

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

ISCED 1 – primárne vzdelávanie	
Názov predmetu:	Hudobná výchova
Ročník:	prvý
Časová dotácia:	1 h týždenne / 33 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1 h
Počet hodín v ŠkVP:	0 h
Vyučovací jazyk:	slovenský

Učebné osnovy

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

KOMPETENCIE

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

Časová dotácia :

Vokálno-intonačné a inštrumentálne činnosti (19,5 h)

Percepčné činnosti (3 h)

Hudobno-dramatické činnosti (3,5 h)

Hudobno-pohybové činnosti (7 h)

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <p>✓ použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa,</p>	<p>Hlasová činnosť</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu d1-h1, rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rytmizovať reč, ✓ melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, ✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, 	<p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty,</p> <p>pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu)</p> <p>pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón); hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty</p> <p>modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi)</p> <p>ostinátne rytmicko-melodické sprievody</p> <p>rytmická a melodická improvizácia</p> <p>Percepčné činnosti – aktívne počúvanie</p> <p>zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny)</p> <p>zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ stvárniť riekanku či pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami. ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy. 	<p>zvukom; kontrasty: nízky – vysoký hlasný – tichý dlhý – krátky, rýchly – pomalý, metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý - temný, chladný – teplý, kovový – drevitý a pod.</p> <p>spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír</p> <p>rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so-mi</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>hudobno-pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán,</p> <p>pohyb, gesto, mimika, tleskanie, plieskanie, dupanie</p> <p>pomocný prostriedok percepčných činností (počúvanie hudby)</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>príbehy, rozprávky, básne; integrácia s predmetom slovenský jazyk a literatúra</p> <p>Projektové vyučovanie</p> <p>tvorba a príprava celoškolského projektu realizácia celoškolského projektu</p> <p>Hudobno-vizuálna činnosti</p>
---	--

	grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou
--	--

Prierezové témy

Sú integrované do jednotlivých činností.

METÓDY A FORMY

Riadené kontrolované techniky:

- zadanie úlohy, uvedenie do problematiky
- vysvetlenie učiva
- čítanie s porozumením
- otázky a odpovede

Čiastočne riadené, kontrolované techniky

- brainstorming
- počúvanie hudby, tanec

Voľné, riadené, kontrolované techniky

- hry
- napodobňovanie

UČEBNÉ ZDROJE:

- učebnice
- metodická príručka
- odborná literatúra
- vlastné materiály
- internet

HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení žiakov v 1. ročníku vychádzame z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Pri výbere formy slovného hodnotenia žiaka sa na vysvedčení uvádza štvorstupňové hodnotenie. Žiak môže dosiahnuť veľmi dobré, dobré, uspokojivé a neuspokojivé výsledky.

Slovné hodnotenie výkonov žiakov v jednotlivých predmetoch a prevod percentuálneho hodnotenia:

- 100 – 80 % veľmi dobré výsledky
- 79 – 55 % dobré výsledky
- 54 – 30 % uspokojivé výsledky
- menej ako 29% neuspokojivé výsledky

Hodnotenie má pôsobiť konštruktívne a povzbudzujúco, má byť zamerané na pozitívnu motiváciu, orientuje sa na pozitívne stránky schopností žiakov. MZ 1. - 4.roč. na svojom zasadnutí sa dohodlo okrem slovného hodnotenia používať aj hodnotenie prostredníctvom obrázkových pečiatok, ktoré sa osvedčilo väčšine učiteľov. Jeho význam spočíva v kladnej motivácii detí k ďalšiemu vzdelávaniu, v spätnej väzbe učiteľ-žiak, učiteľ – rodič.

Charakter hudobnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy. Pri hodnotení neklásť hlavný dôraz na spevácke výkony, ale záujem o predmet.

Kritériá hodnotenia:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci vzdelávacích úloh
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia
- využitie speváckych, intonačných a sluchových zručností a návykov
- tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na tele